

POROČILA – OCENE

NAGRADA KRISTINE BRENKOVE ZA IZVIRNO SLOVENSKO SLIKANICO 2013 Nagrajena *Zdravljica* in Damijan Stepančič

Na razpis za »Nagrado Kristine Brenkove« za izvirno slovensko slikanico 2013, ki jo podeljuje zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev, je prispelo 54 izvirnih slovenskih slikanic (2 slikanici manj kot v preteklem letu). Razpisno obdobje je bilo letos daljše, zajemalo je čas od 1. januarja 2012 do 31. julija 2013.

Vseh 54 slikanic, ki so se potegovale za Nagrado Kristine Brenkove 2013, je bilo v času od 4. do 23. novembra razstavljenih v preddverju Knjižnice Bežigrad, enoti Mestne knjižnice Ljubljana.

Strokovna žirija v sestavi mag. Darja Lavrenčič Vrabc (predsednica žirije), Kamila Volčanšek in mag. Maja Gspan je v skladu s pravilnikom izbrala najprej pet finalistov:

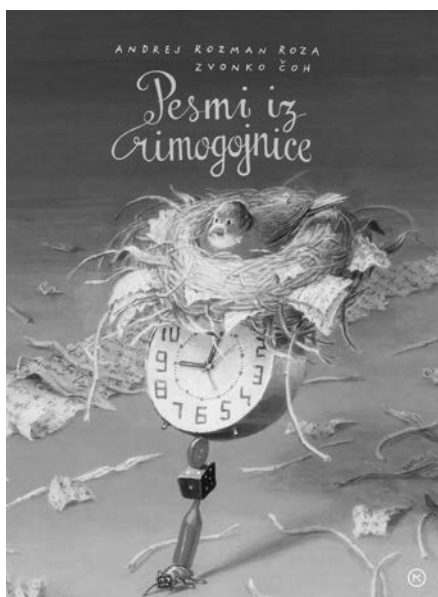
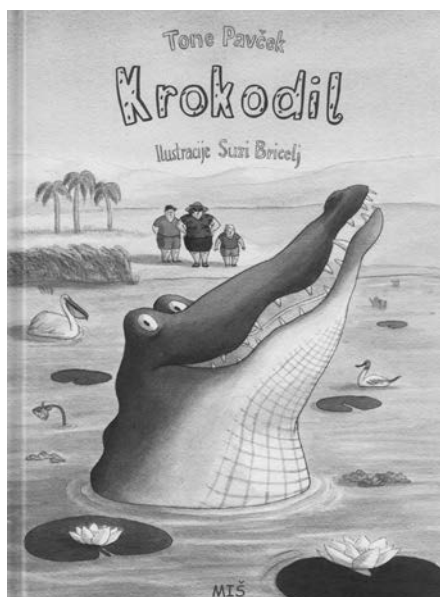
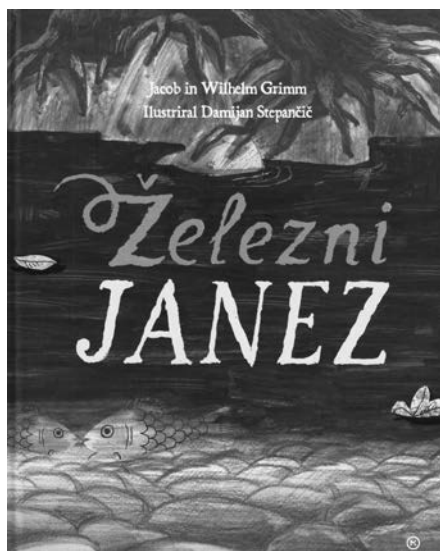
- Jacob in Wilhelm Grimm: *Železni Janez*. Prevedla Polonca Kovač. Ilustriral Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. (Zbirka Velike slikanice).
- Nina Mav Hrovat: *O miški, ki je zbirala pogum*. Ilustr. Ana Zavadlav. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. (Zbirka Velike slikanice).
- Tone Pavček: *Krokodil*. Ilustr. Suzi Bricelj. Dob pri Domžalah: Miš, 2012.
- France Prešeren: *Zdravljica*. Ilustriral in oblikoval Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013 (Zbirka Velike slikanice).

- Andrej Rozman - Roza: *Pesmi iz rimogojnice*. Ilustr. Zvonko Čoh. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. (Zbirka Velike slikanice).

Nominirane slikanice prinašajo različne ubesedene in upodobljene svetove ter svojevrstne avtorske stile. Strokovna žirija je bila pri izboru posebej pozorna na likovne in besedilne slikaniške presežke ter na izrazito inovativne pristope v oblikovanju; vsako slikanico je ovrednotila kot celosten založniško–obrtniški izdelek (zanimala jo je tudi kvaliteta opreme, tiska, postavitve besedila ipd.).

Nagrada je bila podeljena 22. oktobra, na rojstni dan znamenite pisateljice in urednice Kristine Brenkove. Na prireditvi v Cankarjevem domu v Ljubljani jo je prejela slikanica *Zdravljica*.

Utemeljitev žirije:

Sprejeti nevsakdanji izziv in izdati slikanico slovenske himne je pogumno dejanje, ki ga je založba Mladinska knjiga zagotovo upravičila s povabilom prekaljenega ilustratorja Damjana Stepančiča, da *Zdravljico* upodobi. Študiozen in raziskovalen pristop

**Nagrada
Kristine
Brenkove
2013**
za izvirno
slovensko slikanico.

ki likovni interpretaciji, značilen za že večkrat nagrajenega ilustratorja, je ob občutljivi domovinski tematici začititi iz celotne uredniške zasnove. Pozornost do smiselne obravnave veznih listov, do seznama portretov. Skoraj mali zgodovinski učbenik, poln stiliziranih portretov znamenitih Slo-

vencev in Slovenk, ki s svojimi osebnimi usodami kronološko preiščeno vstopajo od kitice do kitice, umeščeni v lastne geografske prostore s pripadajočimi simboli slovenstva. Tako se na Raščici rojeni Primož Trubar v prvi kitici pojavi pred vaško situlo, obredni prizori z nje pa s pomočjo ilustratorjeve nagajive domišljije oživijo in se obarvajo. Nizanje umetniških in zgodovinskih trenutkov od sejalca do letalca, kozmonavta in skakalca; od grabljice do popotnice, igralke, pesnice; od knežjega kamna do urbanega detajla in postaje v vesolju; tu sta avantgardni poet in njegov avantgardni portret; je pesnik general, pa polihistor in jezikoslovec misijonar; pisateljica, urednica, diplomat, sabljač, pa arhitekt, Emonec.

Dramaturški lok pesniške pripovedi se stopnjuje z drznimi likovnimi kompozicijami z izrazitimi plani do umiritve ob prizoru na ljubljanskem trgu, ki nosi ime po avtorju *Zdravljice*, kjer sam pesnik pod okriljem svoje muze obstoji ter nazdravi pisani množici. Himnični in subtilni ploskoviti kolaži suvereno obvladujejo dvostranske kompozicije prelomov. Reprodukcijske porumenelih, celo natrganih in od prstov zamaščenih strani mehčajo črnino besedila, stavljenega v izrisanih črkah historične tipografije, in obenem omogočajo spretno uporabo bele kot »dodatne« barve. Posebej lepo je oblikovanje naslovnice z ročno izpisanim, bolj rečeno izrisanim naslovom in navedbo avtorjev, saj posnema pisavo z gosjim peresom.

Metafizično izrisovanje brezčasje skozi platenje podob preteklosti, polpreteklosti in žive sedanjosti Damijan Stepančič v tej slikanici s svojo izpovedno močjo prižene do mojstrstva. V tem smislu lahko pričujoče delo likovno beremo kot avtorjev hommage velikima ilustratorjema in oblikovalcema: Miltonu Glaserju ter Saulu Bassu (slednjemu se tudi eksplicitno pokloni z reinterpretacijo njegovega monograma). Več kot

zgolj korektno oblikovanje vsebinskega dodatka z legendo nastopajočih likov ter z razlago pesmi bi lahko ta velikopotezni izdelek oplemenitilo v celoti s skrbjo, posvečeno tudi tisti končni piki na poti k popolnosti.

BOOKBIRD 2012

V uvodniku **prve številke** strokovne revije IBBY (Mednarodna zveza za mladinsko književnost) se predstavljata novi urednici za obdobje 2012–2014, Lydia Kokkola, izredna profesorica na univerzi v Turkuju na Finskem, in Roxanne Harde, izredna profesorica na univerzi v Alberti v Kanadi. Pri urejanju revije sta nadaljevali uspešno zasnovan koncept prejšnjega uredništva. Posamezne številke so ohranile rubrike: razpisane teme, otroci in njihove knjige, pisma, strokovna literatura, dopisnice in fokus IBBY. V času njenega urednikovanja so svet pretresale posledice naravnih katastrof, ki so jih povzročili cunamiji, potresi in orkani, pa tudi vojn. Tovrstne stiske so narekovale odločitve za osrednjo vsebino prve številke, ki prinaša prispevke o travmah in trpljenju otrok na različnih koncih sveta in v različnih časovnih obdobjih.

Paula T. Connolly se v prispevku *Surviving the Storm: Trauma and Recovery in Children's Books about Disasters* (Preživeti vihar: Travma in okrevanje v mladinskih knjigah o katastrofah) posveča knjigam, v katerih so mladi v strahovitih katastrofah izgubili svoje najbližje in svoje domove. S primeri pokaže, kako resna in težka je tovrstna tematika v knjigah za mlade, ki pa najpogosteje vsebujejo tudi motiv pomoči in izhoda iz stiske.